

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813
IJKR 2017; 3(3): 13-15
© 2017 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 03-05-2017
Accepted: 04-06-2017

ಎಸ್. ಸುಂದರೇಶ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಐ.ಡಿ.ಎಸ್.ಜಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು

ಮೂಡಿಗರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು

ಎಸ್. ಸುಂದರೇಶ

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಅಲೆಮಾರಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು ನೆಲೆನಿಂತ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತಾಗಿವೆ. ಅವನ ಈ ನಡೆ ಅಕಸ್ಮಿಕವಲ್ಲ. ಆತನ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯ ಧೋರಣೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ, ಚರಿತ್ರೆ, ಪುರಾಣ, ಐತಿಹ್ಯ, ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳನಾಮದ ಹುಟ್ಟಿನ ಹಿಂದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿವೆ. ಭಾಷೆ ನಿರಂತರವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಿಂದೆ ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಆಗಮನದ ಅನಂತರ (ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳ) ಮೂಡಿಗರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಕೃಷಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅವರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. (ಚಂದ್ರಾಪುರ, ಗಬ್‌ಗಲ್, ಕೂವೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಹೀಗೆ “ಕಂದಾಯ, ಭೂಮಿ, ಕಾನೂನು ಮುಂತಾದ ಆಡಳಿತ ಸಂಬಂಧಿ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಮಕರಣಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಬರಹದ ಹಾಗೂ ಉಚ್ಚಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ

ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಉ.ಹೊಸಹಳ್ಳಿ>ಗೋಣಿಬೀಡು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಗ.ಹೊಸಹಳ್ಳಿ>ಊರುಬಗೆ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಃ.ಹೊಸಹಳ್ಳಿ>ಬಣಕಲ್ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ, ಉ.ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ> ಗೋಣಿಬೀಡು ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ, ಉ.ಅಗ್ರಹಾರ>ಗೋಣಿಬೀಡು ಅಗ್ರಹಾರ, ಏ.ಕೆಳಗೂರು> ಕೆ. ತಲಗೂರು>ಕೊರಡು ತಲಗೂರು ಹೀಗೆ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಲಿ, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಳು ಅನುಕೂಲದ/ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಂದೆ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಬಳಕೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

‘ಊರಿಂದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ’ ಎಂಬ ನುಡಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರರ್ಥ ಹೊಲಸು, ಕೊಳಕು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರುಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಹರಿಜನರು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಕೇರಿಗಳಿವೆ. ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಜನರು. ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವರು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹರಿಜನರು ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿದಂತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಉಗ್ಗೆಹಳ್ಳಿ ಕಾಲೋನಿ, ಮೇಕನಗದ್ದೆ ಕಾಲೋನಿ, ಕೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಕಾಲೋನಿ, ಬಾಳೂರು ಕಾಲೋನಿ, ಲೋಕವಳ್ಳಿ ಕಾಲೋನಿ, ಹೆಸಗಲ್ ಕಾಲೋನಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಬ್ರಿಟೀಷರು ತಮ್ಮ ವಸಾಹತುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಸರು ‘ಕಾಲೋನಿ’ ಎಂದು. ಹರಿಜನರು ವಾಸಿಸುವ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಎ. ಕೆ. ಕಾಲೋನಿ (ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕ) ಎಂದು ಊರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ A K Colony ಎನ್ನುವ ಬದಲಿಗೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಕಂಡು ಬಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರ, ಸಿದ್ದಾರ್ಥನಗರ, ಬುದ್ಧ ಬಡಾವಣೆ, ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಗರ ಎಂದು ಬದಲಾಗಿವೆ. “ಕೇಸಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೇರಿ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದಿಂದ-ಕೇಸಿ ಬಂದರೆ, ಈ -ಕೇರಿ ಬಂದುದು ಬಹುಶಃ ಉರ್ದು ಮೂಲದಿಂದ”² ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ‘ಕೇರಿ’ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಅನೇಕ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸಂವಾದಿ ಪದಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವಾಗ ಉಚ್ಚಾರಣಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಬಣಕಲ್ = BENAKAL, ಮರಕಲ್=ಮರ್ಕಲ್ = MURKAL, ಹಾದೋಣಿ = HARDWINE, ಮೂಡಿಗರೆ = MOODIGERE, MUDIGERE ಇತ್ಯಾದಿ.

Correspondence

ಎಸ್. ಸುಂದರೇಶ
ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಐ.ಡಿ.ಎಸ್.ಜಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ

ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಭಾಷೆ ಯಾವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು ಎನ್ನುವ ಖಚಿತತೆ ಇಲ್ಲ. ಬಸದಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಜೈನರ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. “ಜೈನ ಮತದ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಜೈನರು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಧಮಾಗಧಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಪಭ್ರಂಶಗಳಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ, ಸೌರಸೇನಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದವು”³ ಎನ್ನುವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಜೈನರ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರವೇಶ, ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಯ್ದು ಆಯಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯದ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಗಂಗಾನದಿ ಮತ್ತು ನರ್ಮದಾ ನದಿಯ ಬಯಲುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದತ್ತ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಈ ವಲಸೆ ಕ್ರಿ. ಶ ಐದನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನಂತರ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಗುಂಪು-ಗುಂಪಾಗಿ ಬಂದ ಈ ವಲಸೆಗಾರರು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂದಿನ ಶಾತವಾಹನ, ಚೋಳ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಗಂಗಾ ಮುಂತಾದ ರಾಜರುಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತರು. ಇವರು ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ. ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ, ಜಪತಪಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಇವರ ಪ್ರಭಾವ ಬಹುಬೇಗ ಸ್ಥಳೀಯರ ಮೇಲೂಂಟಾಯಿತು. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಗೀರ್ವಾಣ ಭಾಷೆಯೆಂದೂ, ದೈವವಾಣಿಯೆಂದೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಜನರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಕಂಡಿತು.”⁴ ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅನೇಕ ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರ್ಗಿಕಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

- ಅಗ್ರಹಾರ
- ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರ
- ಅಜಾದ್ ನಗರ
- ಅಣ್ಣಪ್ಪನಗರ
- ಇಂದಿರಾನಗರ
- ಕಳಸೇಶ್ವರ ನಗರ
- ಕುವೆಂಪುನಗರ
- ಕೆಂಬಲ್ ಮಠ
- ಗವಿಮಠ
- ಘಟ್ಟದಹಳ್ಳಿ
- ಚಂದ್ರಾಪುರ
- ಛತ್ರ ಮೈದಾನ
- ಜೋಗಿಮಠ
- ಟಿಪ್ಪುನಗರ
- ಪುರ
- ಫಲ್ಲುಣಿ
- ತ್ರಿಪುರ
- ನಂದಿಪುರ
- ದೇವವೃಂದ

- ಬಲ್ಲಾಳರಾಯನ ದುರ್ಗ
- ಬಾಪೂಜಿನಗರ
- ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನಗರ
- ಬೈದುವಳ್ಳಿ
- ಬೈರಾಪುರ
- ಭಟ್ಟಹಳ್ಳಿ
- ಮಠದಹಳ್ಳಿ
- ಮಹಂತಿನ ಮಠ
- ರಾಮನಗರ
- ವಾಜಪೇಯಿನಗರ
- ವಿವೇಕಾನಂದನಗರ
- ಶಾಂತಿನಗರ
- ಶುಭನಗರ
- ಸಂಗಾತಿನಗರ
- ಸರ್ವೋದಯನಗರ
- ಸುಭಾಷ್ ನಗರ
- ಹಾರಮಕ್ಕಿ
- ಹೇಮಾವತಿನಗರ
- ಹೊಸನಗರ

ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬಂದ ಅನೇಕ ತದ್ಧವಗಳನ್ನು ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ ಘಟಕಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಅಂಗಡಿ/ಅಂಗಾಡಿ<ಶೃಂಗವಾಚಕ: ಸಂಸ್ಕೃತ, <ಸಿಂಗಾಡಗ (ಅರ್ಧಮಾಗಡಿ)⁵
- ಅಗರ<ಅಗ್ರಹಾರಕನ್ನ/ಕಣ್ಣ<ಕೃಷ್ಣ (ಕನ್ನಾಪುರ, ಕನ್ನೇಹಳ್ಳಿ)
- ಜನ್ನ<ಯಜ್ಞ : (ಸಂ), <ಜನ್ನ (ಪ್ರಾ)⁶ (ಜನ್ನಾಪುರ)
- ಜೋಗಿ<ಯೋಗಿನ್ (ಜೋಗಣ್ಣನಕೆರೆ)
- ಪೇಟೆ<ಪೇಠಾ (ಮರಾ)⁷ ಪೇಟೆ ಹೊಲಗೇರಿ, ಮೇಗಳ ಪೇಟೆ, ಬಣಕಲ್ ಪೇಟೆ
- ಬಸತಿ/ಬಸದಿ<ವಸತಿ: (ಸಂ), <ವಸೈ (ಪ್ರಾ)
- ಬಸ್ತಿಗದ್ದೆ
- ಬೊಮ್ಮ<ಬ್ರಹ್ಮನ್ (ಬೊಮ್ಮೇನಹಳ್ಳಿ)
- ವರ<ಪುರ (ಪುರ)
- ಸಂತೆ<ಸಂಸ್ಥಾ/ಸಂಧಾನ (ಸಂ)
- ಹಾರುವ<ಪಾರ್ವನ್ (ಹಾರಮಕ್ಕಿ)

“ಸಂಸ್ಕೃತದ ‘ದ್ವಾರ’ ಎಂಬುದು, ಪೂರ್ವಸ್ಥಾನ (ದ್ವಾರಪಟ್ಟ<ದಾರಪಟ್ಟ) ದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರಸ್ಥಾನ (ವಕ್ರದ್ವಾರಂ<ವಂಕದಾರಂ)ದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ‘ದಾರ’ ಎಂದಾಗುವುದು ಸಹಜ”⁸ ಎಂಬ ಮಾತು ದಾರದಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ಥಳನಾಮದ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತಗೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಉಚ್ಚಾರಣಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ, ಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇವವೃಂದ ಎಂಬ ಸ್ಥಳನಾಮವನ್ನು ದೇಗುಂದ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು, ಮಾಕೋನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಳನಾಮವನ್ನು ಮಕಾನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು, ಉಗ್ಗೇಹಳ್ಳಿಯನ್ನು

ಉಗ್ಗಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು, ಲೋಕವಳ್ಳಿಯನ್ನು ಲೋಕಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸಂಜೋಧಿಸುವುದು, ಕೊಳ್ಳಿಬೈಲು, ಕೊಳ್ಳಿಬೈಲಾಗುವುದು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ರೂಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಜನರ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎ>ಇ ಕಾರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ

ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಉಚ್ಚಾರದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ತನಗೆ ಸರಿ ಕಾಣದ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮಣ್ಣಿಕೆರೆ>ಮುರುಡನಕೆರೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ,>ಕುದುರೆಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಮೂಡಿಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಮೂಡರಹಳ್ಳಿ>ಮೂಲರಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭೂ ಮಾಪನ ಇಲಾಖೆಯ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ದರಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಜ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೊನ್ನಮ್ಮನವರಹಳ್ಳಿ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಹನುಮನಹಳ್ಳಿಯಾಗುವುದು, ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಕಾರಣಗಳು ಅಗೋಚರ. ಸಂಗಮಾಪುರವನ್ನು ಚಗಣಾಪುರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಖಚಿತತೆ ಅನಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ನಿವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಸಂಜೋಧನೆಗೆ ಆಧಾರಗಳು

1930ರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ನಾಮ ಫಲಕಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆ-ಜನ್ನಾಪುರ, ಬೆಟ್ಟದಮನೆ, ಹಳೇ ಮೂಡಿಗೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ತೋಟದೂರಿನ ಶ್ಯಾಮರಾಯರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಬಿದರಹಳ್ಳಿ ನಾಗೇಶ್‌ಗೌಡರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತಾಳೆಗರಿ, ಕಡೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೈಪಿಡಿ (1938), ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕೇತುವಾರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಮಸೂಚಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಪುಟ-11, 12 ರಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳು ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಾಕಿರುವ ಕೆ. ಮೀ ಫಲಕಗಳು, ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುವ ಫಲಕಗಳು, ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳದ ಫಲಕಗಳು, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನಾಮಫಲಕಗಳು ಸ್ಥಳನಾಮದ ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳನಾಮ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಆಕರವಾಗಿವೆ.

ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. “ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ, ಚನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣ, ಅರಕಲಗೂಡು, ಸಕಲೇಶಪುರ, ಮೂಡಿಗೆರೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲವ್ಯೀಕರಣ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಮೇಲು ವರ್ಗದ ಜಾತಿಗಳೂ ಅದೇ ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದವೆಂದೂ, ಆಧುನೀಕರಣದ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದೂ ಅಲ್ಲೂ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಪ್ರಭಲ ಕಾರಣಗಳಿವೆ”⁹ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಕಿವಿ>ಚಿವಿ
ಕಿಟಕಿ>ಚಿಟಕಿ
ಕೆಂಡ>ಚೆಂಡ
ಗೀಟು>ಜೀಟು
ಕೆಮ್ಮು>ಚೆಮ್ಮು
ಕೆನ್ನೆ>ಚೆನ್ನೆ
ಗೆರೆಸಿ>ಜೆರೆಸಿ

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಾಗ ಅವುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ವಿಚಾರಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಯೇ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಿಸ್ತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ ಸ್ಥಳನಾಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗುವುದು. “ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೂ, ಕೋಶಗಳಲ್ಲೂ, ಆಡು ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಉಪಲಬ್ಧವಿರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಪದಗಳೂ, ಧ್ವನಿಗಳೂ ‘ಸ್ಥಳನಾಮ ಕೋಶ’ದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿ. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳದ ಭೂಸ್ಥಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದಲೂ ಹತ್ತಾರು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ‘ಸಾಧಿತ’ ಪದಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದಲೂ, ಶೋಧಿಸಿ, ಸಂಪಾದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ”¹⁰ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸ್ಥಳನಾಮ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವದ್ದು.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ (ಸಂ), ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು : ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ (ಲೇ), ಪಾಂಡುರಂಗಬಾಬು. ಡಿ., ಆಂಗ್ಲ ಆಡಳಿತ/ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಪು ಸಂ-42
2. ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಮಾರ್ಗಸಂಪುಟ : 2, ಪು ಸಂ-487
3. ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ (ಸಂ), ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು: ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ, ವಿ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ, ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಭಾವಗಳು, ಪು ಸಂ-12
4. ಅದೇ, ಪು ಸಂ-13
5. ಅದೇ, ಪು ಸಂ-21
6. ಅದೇ, ಪು ಸಂ-23
7. ಅದೇ, ಪು ಸಂ-24
8. ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಮಾರ್ಗಸಂಪುಟ : 2, ಪು ಸಂ-464
9. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, ಡಾ. ಎಂ., ವಾಗ್ಧರ್ಷ, ಪು ಸಂ- 150
10. ಕೆಮ್ಮೂರು ರಘುಪತಿ, ತುಳುನಾಡಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಪು ಸಂ-113